

24. november 2011

Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer
Christiansborg

Ministeren for by, bolig og landdistrikters besvarelse af spørgsmål nr. 20, alm. del.

Spørgsmål:

Ministeren bedes tilsende udvalget sit talepapir til samrådet den 22/11-11 om initiativer, som vedrører vilkårene for og udviklingen i landdistrikterne.

Svar:

Vedlagt fremsender jeg mit talepapir fra åbent samråd om landdistriktsministerens initiativer det kommende år i Udvalget for Landdistrikter og Øer den 22. november 2011.

Med venlig hilsen

Carsten Hansen

Talepapir til samråd i Udvalget for Landdistrikter og Øer den 22. november 2011 – samrådsspørgsmål B af 28. oktober 2011, stillet på udvalgets vegne af formand for udvalget Hans Christian Schmidt (V).

Samrådsspørgsmålets ordlyd:

Spørgsmål B

Ministeren bedes redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage i dette folketingsår, som i væsentlig grad vil vedrøre vilkårene for og udviklingen i landdistrikterne, samt hvilke overvejelser ministeren i øvrigt gør sig med hensyn til landdistrikterne?

Spørger:

På udvalgets vegne, Hans Christian Schmidt (V)

Svar:

- Tak for indbydelsen. Jeg er glad for, at der er så stor interesse for landdistrikterne, for det viser, at der er behov for et fælles politisk fokus på området.
- Jeg er blevet bedt om at komme i dag for at redegøre for, hvilke initiativer regeringen i dette folketingsår vil tage, som i væsentlig grad vil påvirke vilkårene for og udviklingen i landdistrikterne. Derudover er jeg blevet bedt om at tale om, hvilke overve-

jelser jeg i øvrigt gør mig med hensyn til landdistrikterne.

- Jeg er altid glad for at få lejlighed til at drøfte udviklingen i landdistrikterne, som jo er under et alvorligt pres.
- Og hvad er så et landdistrikt?
- Ja, det kan jeg se, at der har været noget debat om og endda tvivl og forvirring hos nogle.
- Det er der nu ikke nogen grund til.
- Der er flere måder at definere et landdistrikt på.
- Danmarks Statistik har siden 1950'erne defineret et landdistrikt - ud fra en negativ afgrænsning i forhold til byerne - som "områderne uden for byområderne".
- Der kan så være variationer over, hvad man nærmere forstår ved en by - er det

200 indbyggere, er det 2000 indbyggere?

- I EU regi opererer man med en andre definitioner af landdistrikter. I Landdistriktsprogrammet art. 33 er et landdistrikt defineret som "byer med et indbyggertal under 3000." Altså igen en negativ afgrænsning i forhold til byer.
- OECD har også en definition af landdistrikter. Den tager udgangspunkt i befolkningstætheden i en kommune. Er der herefter en befolkningstæthed på under 150 indbyggere pr. km², er der tale om en landkommune.
- Når jeg ikke har villet lægge mig helt fast på én definition, er det jo fordi begrebet "landdistrikt", er en samlebetegnelse, der defineres forskelligt afhængig af konteksten.
- Som jeg tidligere har oplyst overfor udval-

get, kan begrebet "landdistrikter" defineres ud fra en række forskellige kriterier. Jeg har nævnt Danmarks Statistik's, EU's og OECD's definitioner tidligere. Den danske forsker Villy Søgaard har arbejdet på forslag til en fjerde definition.

- Det kommer helt an på den sammenhæng definitionen bruges i. For mig at se, er det centrale ikke definitionen, men at vi er enige om, hvor der skal sættes ind. For vi må alle arbejde for, at områderne uden for de større byer ikke hægtes af udviklingen.
- Jeg vil i øvrigt lige erindre om, at den foregående regering heller ikke havde nogen entydig definition af begrebet landdistrikter. Således talte man i 2009, da fru Eva Kjer Hansen var minister, både om befolkning og bebyggelse, hvor der henvises til en grænse på 200 indbyggere, men også om forskellige typer af kommuner.

- Dette var vel også baggrunden for, at den daværende regering igangsatte et arbejde med at udvikle en ny definition.
- Det arbejde er forankret hos det nuværende Center for Landdistriktsforskning, og de er blandt andet nået frem til, at det ikke er hensigtsmæssigt at operere med en officiel definition, som adskiller sig alt for radikalt fra den almindelige forståelse af begrebet.
- Det er også vigtigt med de her mere akademiske diskussioner, men det er ikke det, der ligger mig mest på sinde. Jeg vil gerne bruge resten af min taletid på at tale lidt om, hvad der har betydning for de mennesker, der bor i landdistrikterne.
- De mange mange mennesker, som jeg møder rundt omkring i landet og som for manges vedkommende gør en rigtig stor frivillig indsats, det er dem vi skal fokusere på.

- En positiv udvikling i landdistrikterne er en forudsætning for, at Danmark ikke knækker over i to.
- Og det er også netop derfor, at denne regering, som den første nogensinde, har udpeget en landdistriktsminister.
- Jeg vil ikke lægge skjul på, at det er en udnævnelse, som jeg både er glad for og stolt over.
- En af mine vigtigste opgaver som minister bliver at arbejde for, at det i fremtiden også er attraktivt at bo og leve på landet.
- Men den opgave kan jeg ikke løse alene. Landdistriktspolitik handler om mange forskellige forhold. Det handler blandt andet om at skabe flere arbejdspladser, om at få bedre mulighed for uddannelse – men også

om infrastruktur og om sammenhængen mellem by og land. Derfor er det nødvendigt, at vi på tværs af ministerierne arbejder sammen om udviklingen af landdistrikterne.

- Jeg vil gerne lægge op til, at vi udvalget tager nogle brede drøftelser, inden strategien fastlægges endeligt – og at vi søger brede flertal i Folketinget for de rammer, vi skal sætte for landdistrikterne.
- Det er afgørende for at løse opgaven, at partierne ikke stiller sig i hver sit hjørne og modarbejder hinanden.
- Det fik jeg i øvrigt bekræftet på mit møde med LAG'erne forleden dag, hvor der blev lagt stor vægt på, at der skal være brede politiske flertal bag strategierne på landdistriktsområdet.

- En udvikling af landdistrikter kan dog ikke skabes alene fra centralt hold i København. Det kræver lokalt engagement og inddragelse af alle de aktører, der allerede i dag gør en stor indsats i landdistrikterne.
- Af samme grund er jeg allerede nu begyndt at rejse rundt til forskellige lokalområder i Danmark.
- Jeg var for eksempel i Assens i går, hvor jeg oplevede en meget spændende tilgang til en sammenhængende landdistriktspolitik.
- Efter kommunesammenlægningen har Assens Kommune skullet binde 5 tidligere kommuner sammen til én, hvor halvdelen af befolkningen bor i landdistrikter, og det har de gjort rigtig godt.
- Det har været en utrolig positiv oplevelse.

Ikke blot blev jeg bekræftet i, hvor smukt vores land er – ikke mindst i yderområderne. Men jeg har også oplevet en meget positiv stemning og set fantastiske initiativer alene drevet af lokale kræfter og ildsjæle.

- Jeg er allerede nu blevet præsenteret for en række spændende initiativer.
- Som for eksempel for nylig, hvor jeg besøgte Ærø. Her hørte jeg blandt andet om, hvordan de på øen har etableret et ”bosættelsesinitiativ”. Initiativet indebærer, at der er en lokal ”velkomstgruppe”, der tager sig af tilflyttere til øen, så de får en god start i det nye lokalsamfund. Men Ærø har også et ”bosættelses-hus”, som man kan leje i op til et halvt år.
- Det giver mulighed for at prøve, hvordan livet på en lille ø er. Der var blandt andet et ældre ægtepar, som var blevet så begej-

strede for Ærø, at deres børn var endt med også at flytte til Ærø. Det er da en positiv historie.

- Det er sådanne initiativer, som er vigtige, og det foranlediger mig til at sige, at vi kan sætte rammerne her fra Christiansborg, men det er jo derude, hvor livet leves, at rammerne skal føres ud i virkeligheden.
- Som Danmarks første minister for landdistrikter mener jeg, at det er en vigtig opgave at udbrede viden og kendskab til de mange gode initiativer, som allerede nu har vist sig at virke i landdistrikterne.
- Mit synspunkt er, at virker et initiativ på Ærø, ja så vil det nok også virke på Anholt. Og derfor skal vi have udbredt kendskabet til de gode initiativer og de forskellige succeshistorier.

- Men selvfølgelig skal der også tænkes nyt, hvis udviklingen skal vendes, og det er netop, hvad regeringen har gjort med udnævnelsen af en landdistriktsminister.
- Vi skal for eksempel sikre, at de muligheder, som en øget brug af den digitale infrastruktur åbner, udnyttes fuldt ud.
- Derfor er jeg rigtig glad for det forlig, som Ole Sohn indgik forleden dag, hvor forbindelser på 10 megabit skal være rullet ud i kritiske områder inden 2014.
- Vi har desuden overtaget den tidligere regerings ambition om at rulle forbindelser på 100 megabit ud senest i 2020.
- Det er noget, der er et stærkt ønske om i landdistrikterne.
- Jeg mødte en iværksætter i går, der overve-

jede at flytte væk fra Gamtofte ved Assens, fordi hun kun har 2 kunder i lokalområdet, mens resten befinder sig langt væk.

- For hende er det afgørende, at hun ikke er tvunget til at sætte sig ud i havestuen eller op på første sal, for at opnå en ordentlig internetforbindelse til kommunikation med sine kunder.
- Den historie viser, at det er et kæmpe fremskridt, at vi nu er kommet i gang med denne udfordring, så det ikke kun er overladt til markedet at løse problemerne.
- Den digitale offentlige service skal videreudvikles og styrkes.
- I Region Syddanmark er de for eksempel rigtig gode til fjerndiagnosticering og telemedicin.

- Det er en god ting, men det viser også, at det er en afgørende forudsætning for livet i landdistrikterne, at der er gode bredbåndsforbindelser.
- Det er en udvikling, der vil gavne landdistrikterne, fordi den bymæssige afhængighed minimeres ved at digitalisere offentlige uddannelsestilbud og offentlige services generelt.
- Der skal også fokuseres på erhvervsudviklingen i landdistrikterne. Allerede i dag er der landdistrikter, som har gjort en industri ud af egnens specifikke fødevarer.
- Vi kender vist alle sammen Læsø-salt, Bornholmske rugkiks, Sønderjysk spegepølse - for bare at nævne nogle få.
- I Holstebro har man endda gjort en indsats for at skabe et marked for lokale egnsspe-

cifikke fødevarer.

- Det handler om at fokusere på landdistrikternes og lokalområdernes styrker i stedet for på deres svagheder. Og det er den tankegang, som vi skal arbejde videre med i de kommende år.
- Jeg var i 11 år formand for det folkeoplysende forbund, AOF, hvor vi spurgte folk hvad de kan – ikke hvad de ikke kan. Det er den tanke, vi skal anvende i landdistrikterne.
- Som I alle ved, har jeg kun bestridt posten som minister for landdistrikter i ca. 6 uger. Ministeriet er helt nyt, og vi arbejder allerede på at skabe overblik over de tidligere indsatser på området.
- Alle her i udvalget ved – ikke mindst de, som har siddet i den tidligere regering – at

det tager tid at vende udviklingen og skabe vækst i alle dele af landet.

- Jeg har derfor på nuværende tidspunkt heller ikke en liste med nye initiativer på landdistriktsområdet klar. Inden jeg søsætter noget nyt, vil jeg have tid til at samle al den erfaring og viden, der allerede er derude. Det mener jeg er helt nødvendigt for fremadrettet at kunne træffe de rigtige beslutninger. Det håber jeg udvalget har forståelse for.
- Jeg vil derfor gerne afslutte med at invitere alle, der har viden om og interesse for udviklingen i landdistrikterne, til at deltage i en konstruktiv fremadrettet debat om emnet.
- Tak for ordet.